

การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี

Student Support System Management in School Under The Secondary
Educational Service Area Office Nonthaburi

ประวิณ แก้วดวงแสง¹, ตรกุล จิตวัฒนากร² และ วงศ์วิศว์ หมื่นเทพ³

Prawin Kaewduangsaeng¹, Trakul Chitwattanakorn² and Wongwit Muenthep³

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาการพัฒนารุทกิจและทุนมนุษย์, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

Doctor of Philosophy in Business and Human Capital Development Program, North Bangkok University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: ¹thanachporn2523@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) เพื่อศึกษาการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พื้นที่วิจัยคือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 17 คน ครู จำนวน 255 คน และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 45 คนรวมทั้งสิ้น จำนวน 317 ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม เรื่อง สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและความต้องการการพัฒนานวัตกรรมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี มีค่าความเชื่อมั่น 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.72, S.D. = 0.385) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ

2. การจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.74, S.D. = 0.399) เป็นรูปแบบการดำเนินงานที่กำหนดขึ้นมาเพื่อใช้ในการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน ที่ถูกปรับปรุงและพัฒนาในด้านกระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเพิ่มกระบวนการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและนักเรียนกลุ่มมีปัญหาในการป้องกันและแก้ไขปัญหา 8 กิจกรรม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้คือ 1) กิจกรรมการให้คำปรึกษา

2) กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล 3) กิจกรรมการร่วมมือกันทำงานเป็นทีม 4) กิจกรรมสร้างสรรค์ช่วยกันระดมความคิด 5) กิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด 6) กิจกรรมการดูแลเอาใจใส่ 7) กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และ 8) กิจกรรมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

คำสำคัญ: การจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี

Abstract

This Article aimed to study (1) the problems in the implementation of the student support system in the school under the Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi. (2) the student support system management in the school under The Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi. The samples were 17 school directors, 255 teachers and 45 education personnel in schools, making a total of 317 samples. They were randomly selected by stratified sampling. The research tool was a questionnaire. The reliability coefficient of 0.96. The data was analyzed by percentage, Mean, standard deviation were also used to analyze the collected data.

The research results were found as follows;

1. The problems in the implementation of the student support system is at the highest level overall ($\bar{X}$ = 4.72, S.D. = 0.385) When considering each aspect, it is found to be at the highest level in every aspect, which are ranked from highest to lowest average values as follows: knowing students individually, preventing and solving problems, promoting and developing students, screening students, and referring students, respectively.

2. The management of student support system is at the highest level overall ($\bar{X}$ = 4.74, S.D. = 0.399) as an operational model that has been established for use in promoting, developing, preventing, and solving student problems. It has been improved and developed in the process and steps of the student care system to be more efficient by adding a process for organizing activities that focus specifically on at-risk students and students with problems in preventing and solving problems. The eight activities include; 1) Caring activities 2) Consulting activities 3) Teamwork activities 4) Creative brainstorming activities 5) Activities to promote the democratic regime with the King as head of state 6) Activities to strengthen morality and ethics 7) Activities to build immunity against drug threats 8) Digital media literacy activities.

Keywords: Management of Student Support System; The Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi



บทนำ

สภาพสังคมไทยในยุคของความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาของเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารและความหลากหลายของทางเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ วัฒนธรรม การหล่อหลอมความคิดและความเชื่อของกลุ่มคนหรือบุคคลในสังคมจะต้องมีวิถีชีวิตยุคใหม่ที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและเกิดผลกระทบไปยังทุกภาคส่วนของสังคม การพัฒนาของเทคโนโลยีดังกล่าวนี้ทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่าโลกไร้พรมแดน (Borderless world) และส่งผลให้การเปิดรับวัฒนธรรมต่างชาติเป็นไปได้อย่างง่าย (ปรมาภรณ์ สนิธิ, 2560) ซึ่งจากสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน ที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องไปทำงานหาเลี้ยงครอบครัว บางครั้งมีเวลาไม่เพียงพอในการดูแลลูก ส่งผลให้เด็ก ๆ อาจถูกชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสียได้โดยง่าย และสิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (ทีมเฉพาะกิจสำนักประชาสัมพันธ์, 2560) กรณีที่มีการสำรวจสถานการณ์เด็กไทยกับภัยออนไลน์ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม 2560 โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นช่วงอายุ 9-18 ปี ข้อมูลชี้ชัดว่าเด็กส่วนใหญ่ 98.74% เชื่อว่าอินเทอร์เน็ตให้ประโยชน์และสิ่งดีดีและมีเพียงแค่ 95.32% ที่เชื่อว่ามีภัยอันตรายและความเสี่ยงหลากหลายรูปแบบบนอินเทอร์เน็ตไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการถูกล่อลวง ติดตามคุกคาม ล่วงละเมิดทางเพศ กลั่นแกล้ง ถูกหลอกในการซื้อสินค้า เอาข้อมูลส่วนตัวไปใช้ในทางมิชอบ ติดเกม และเข้าถึงเนื้อหาผิดกฎหมายหรือเป็นอันตราย นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กส่วนใหญ่เคยเล่นเกมออนไลน์ คิดเป็น 80.48% โดยที่เด็กผู้ชายเสี่ยงติดเกมมากกว่าเด็กผู้หญิง โดยเล่นเกมทุกวันหรือเกือบทุกวัน คิดเป็น 50.73% ในขณะที่เด็กผู้หญิงเล่นเกมสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง มีเพียง 32.34% ปัญหาที่จะมองข้ามหรือละเลยไปไม่ได้ นั่นก็คือปัญหาการถูกคุกคามทางเพศ เด็กเคยถูกกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ คิดเป็น 46.11% โดยเพศทางเลือกถูกกลั่นแกล้งมากที่สุดถึง 59.44% อีกหนึ่งปัญหาที่ตามมา คือ กรณีการนัดพบเด็กอายุ 15-18 ปี หรือมัธยมปลาย เป็นกลุ่มที่มีการนัดพบมากที่สุด คิดเป็น 77.36% โซเชียลมีเดียและบริการรับส่งข้อความอย่าง Facebook หรือ Line เป็นช่องทางที่เด็ก ๆ ใช้ในการติดต่อพูดคุย นัดพบหรือเข้าถึงสื่อไม่เหมาะสมต่าง ๆ อีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, 2561)

จากสภาพปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ภาครัฐโดยกระทรวงศึกษาธิการเล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำนโยบายการศึกษาและทำการปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และได้ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดให้ลักษณะงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นภาระงานหนึ่งในมาตรฐานตำแหน่งครู ปัจจุบันโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 มีกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ตามแนวทางนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงาน คือ ส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนทุกคนให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ ป้องกันช่วยเหลือผู้เรียนทุกคนจากความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น และแก้ไขปัญหาของนักเรียนออก



กลางคืนและนักเรียนหลุดออกจากระบบ โดยการจัดกิจกรรมพาน้องกลับมาเรียน ผ่านระบบเครือข่าย ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหาร หัวหน้างาน คณะครู นักเรียน เครือข่ายผู้ปกครอง และเครือข่ายองค์กร ภายนอก ทำงานเป็นทีมเพื่อแก้ไข ป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างรอบด้าน โดยมีแผน กลยุทธ์ นโยบาย ในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรมทุกการศึกษาและมีผลการดำเนินงานอย่าง ต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการพัฒนาและขับเคลื่อนระบบการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้เข้มแข็งและยั่งยืน การ เสริมสร้างทักษะชีวิตและการคุ้มครองนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการกำหนด 3 มาตรการ ในการสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา และแก้ไขปัญหาให้นักเรียนที่หลุดออกจากระบบให้ กลับเข้าสู่การเรียนรู้ในระบบอย่างต่อเนื่อง จากรายงานผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 15, 2565) จำนวน 18 โรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2565 ประกอบด้วย 1) ข้อมูลจำนวนบุคลากรและนักเรียนในโรงเรียนสังกัด พบว่า ข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา มีจำนวน 1,380 คน และนักเรียน มีจำนวน 39,650 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย จำนวน 18,260 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 21,390 คน 2) ข้อมูลด้านการคัดกรองสถานศึกษาเพื่อการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า สถานศึกษาที่มีกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนที่เข้มแข็ง มีจำนวน 10 โรงเรียน และสถานศึกษาที่มีกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนที่ต้องได้รับการพัฒนา มีจำนวน 8 โรงเรียน 3) ข้อมูลด้านการคัดกรองนักเรียน เพื่อการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า นักเรียนกลุ่มปกติ มีจำนวน 34,821 คน นักเรียนกลุ่มพิเศษ มีจำนวน 224 คน นักเรียนกลุ่มเสี่ยง มีจำนวน 2,744 คน และนักเรียนกลุ่มมีปัญหา มีจำนวน 1,861 คน และ 4) ข้อมูลประเด็นปัญหาของนักเรียน พบว่า ปัญหาด้านสุขภาพจิต มีจำนวน 1,533 คน ปัญหาด้าน สังคม มีจำนวน 1,513 คน ปัญหาด้านเศรษฐกิจ มีจำนวน 1,177 คน ปัญหาด้านการเรียน มีจำนวน 832 คน ปัญหาด้านพฤติกรรม มีจำนวน 650 คน ปัญหาด้านสารเสพติด มีจำนวน 470 คน ปัญหาด้านความ ปลอดภัย มีจำนวน 83 คน และปัญหาด้านเพศ มีจำนวน 70 คน

ผู้วิจัยจึงเห็นว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจ จึงจะนำเสนอการวิจัยและพัฒนา เรื่อง “การจัดการระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 15” เนื่องจากผู้วิจัย ซึ่งมีบทบาทและภาระหน้าที่ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา และดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงตระหนักถึงปัญหา ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในปัจจุบัน และมีความสนใจในการศึกษาและพัฒนาวัตกรรมการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน เพื่อเป็นอีกหนึ่งวิธีที่จะสามารถดูแลและช่วยเหลือที่ประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง และทันเวลาที่ โดยทำการศึกษาศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการ จัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้สามารถรองรับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและแก้ไขปัญหา ให้กับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 15 ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนในทุกมิติมากที่สุด และผลการวิจัยที่ได้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาอื่นสามารถ นำไปเป็นต้นแบบ ในการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหรือนำไปประยุกต์ใช้ได้ในระดับ ต่อไป



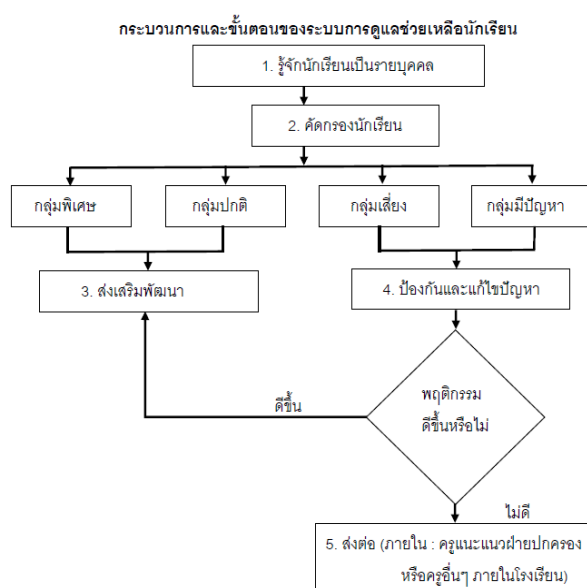
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัว
2. เพื่อศึกษาการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัว

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดขอบข่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้มาจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ซึ่งเป็นแนวทางหลักในการขับเคลื่อนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษารวมถึงผลงานของนักวิชาการไทย เช่น ประพนธ์ แก้วสวัสดิ์ (2556); นฤพล กองทรัพย์ (2556); กรมสุขภาพจิต (2547) และพระสาโรจน์ ธีรภทฺโท (นิ่มเนียม) (2562) ซึ่งต่างเสนอแนวคิดและแนวทางการปฏิบัติที่เอื้อต่อการพัฒนาและยกระดับประสิทธิภาพของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในบริบทของประเทศไทย ในส่วนของงานวิจัยต่างประเทศ ยังได้ศึกษางานของ Smith (2017); Glazier (2004) และ Chen et al. (2017) ซึ่งให้มุมมองและข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ต่อการเปรียบเทียบและประยุกต์ใช้ในบริบทของประเทศไทย ดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อธิบายว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบที่ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคลากรภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียน โดยดำเนินการตามกระบวนการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมี 5 ขั้นตอน ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงกระบวนการและขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552)



ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญ โดยมุ่งหมายให้ครูสามารถดูแล ช่วยเหลือ และส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนแต่ละรายอย่างเหมาะสม มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน วิธีการ และเครื่องมือที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นผู้รับผิดชอบหลัก พร้อมทั้งมีการประสานความร่วมมือกับครูประจำวิชา บุคลากรในโรงเรียน ตลอดจนหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลัก คือ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คัดกรองนักเรียน ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ป้องกันและแก้ไขปัญหา และส่งต่อนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลถือเป็นขั้นตอนเริ่มต้นที่สำคัญที่สุด ครูจะต้องเรียนรู้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนอย่างลึกซึ้งทั้งด้านพฤติกรรม อารมณ์ สังคม และผลการเรียน โดยใช้หลากหลายวิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน และการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อให้สามารถวางแผนการดูแลและส่งเสริมพัฒนาการได้ตรงตามความต้องการเฉพาะของนักเรียนแต่ละคน

2. กระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อธิบายว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบการดำเนินงานดูแลนักเรียนอย่างมีขั้นตอน ครูปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว โดยการดำเนินการตามกระบวนการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลคือวิธีการสำคัญที่ช่วยให้ครูทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคนโดยวิธีการที่หลากหลายเช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน การศึกษา ข้อมูล และการตรวจสอบ เพื่อให้สามารถนำไปวางแผนในการป้องกันช่วยเหลือส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม

2.2 การคัดกรองนักเรียน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มปกติ หมายถึง นักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเอง หรือสังคมส่วนรวมในด้านลบหรือนักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้ว อยู่ในเกณฑ์ปกติ

กลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ เช่น เก็บตัว แสดงออกเกินขอบเขตการปรับตัวทางเพศไม่เหมาะสม ทดลองสิ่งเสพติด ผลการเรียน เปลี่ยนแปลงไปทางลบ ซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาตามกรณี

2.3 การส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน

การส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน กิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting)



2.4 การป้องกันช่วยเหลือและการแก้ไข้ปัญหา

การช่วยเหลือป้องกัน และแก้ไข้ปัญหาของนักเรียนต้องพิจารณาสาเหตุของปัญหา ครูที่ปรึกษาคควรจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เนื่องจากความแตกต่างของบุคคล ดังนั้นการช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะการให้คำแนะนำปรึกษาจึงไม่มีสูตรการช่วยเหลือสำเร็จตายตัว เพียงแต่มีแนวทางกระบวนการหรือทักษะการช่วยเหลือที่ครูแต่ละคนสามารถเรียนรู้ ผักผ่อน เพื่อการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละปัญหาในนักเรียนแต่ละคน และประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองเพื่อให้การช่วยเหลือมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.5 การส่งต่อนักเรียน

ในการป้องกันและแก้ไข้ปัญหาของนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการตามกระบวนการแล้ว อาจมีบางกรณีปัญหาความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วพฤติกรรมไม่ดีขึ้นควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป การส่งต่อนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 แบบ ได้แก่

การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้

การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกการส่งต่อภายนอกเป็นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนในกรณีที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วแต่นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น

3. หลักการและแนวความคิดการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยการจัดกิจกรรม

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์หลักการ แนวคิด ที่ส่งเสริมการดำเนินงาน การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยกิจกรรมเพื่อส่งเสริม คุณภาพชีวิตนักเรียน ดังนี้

3.1 Caring คือ กิจกรรมการส่งเสริม พัฒนา การป้องกัน และการแก้ไข้ปัญหาให้กับนักเรียน

3.2 Counseling คือ กิจกรรมการให้คำปรึกษาตามแนวคิดของกรมสุขภาพจิต และการให้คำปรึกษาออนไลน์

3.3 Collaboration คือ กิจกรรมที่มุ่งเน้นการร่วมมือกันทำงานเป็นทีมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยกระบวนการ PLC (Professional learning Community)

3.4 Creative คือ กิจกรรมฝึกทักษะที่บุคคลสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่มีมาประยุกต์เพื่อผ่านอุปสรรคต่าง ๆ

3.5 Democracy คือ กิจกรรมสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญศรัทธา และเชื่อมั่นการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งรังเกียจ การทุจริต คอรัปชั่น และไม่นิ่งเฉยต่อพฤติกรรมดังกล่าว

3.6 Decency คือ กิจกรรมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ความดีงาม รู้ผิดชอบชั่วดี มีความภูมิใจในความเป็นไทย และยึดถือปฏิบัติในวิถีชีวิต

3.7 Drug-Free คือ กิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด (Drug-Free) รู้จักหลีกเลี่ยงให้ห่างไกลยาเสพติดและช่วยเหลือเกื้อกูลให้บุคคลพ้นภัยจากยาเสพติด

3.8 Digital คือ กิจกรรมการเรียนรู้ดิจิทัลซึ่งเป็นการผนวกกันของทักษะความรู้ และความเข้าใจที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้เพื่อที่จะมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และมีความปลอดภัยในโลกยุคดิจิทัลมากขึ้น



ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลัก คือ 1) รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) คัดกรองนักเรียน 3) ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) ป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) ส่งต่อนักเรียน มาใช้เป็นกรอบในการวางโครงสร้างการพัฒนาระบบให้มีความชัดเจน เป็นขั้นตอน และสามารถติดตามประเมินผลได้ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา บุคลากรในโรงเรียน และหน่วยงานภายนอกอย่างเป็นระบบพร้อมกันนี้ ผู้เขียนยังได้นำแนวคิดการพัฒนาเชิงกิจกรรมแบบองค์รวม “7C” ได้แก่ Caring, Counseling, Collaboration, Creative, Democracy, Decency, และ Drug-Free รวมถึงแนวคิด Digital มาใช้ในการออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ทั้งกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต ทักษะชีวิต และภูมิคุ้มกันทางจิตใจของนักเรียนในบริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่นนทบุรีอย่างรอบด้านและยั่งยืน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ ศึกษาการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

ประชากร

ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี แบ่งออกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 18 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 43 คน และครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1,781 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,842 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 317 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ (Stratified Sampling) แบ่งออกเป็น สถานศึกษาขนาดใหญ่ พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 17 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 43 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 257 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เรื่อง สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและ ความต้องการการพัฒนานวัตกรรมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสาร แนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัย เพื่อนำมาประยุกต์ให้เหมาะสม โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม สำหรับใช้ศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สร้างขึ้น



นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้ และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวิเคราะห์เอกสาร (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

เห็นว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน	+ 1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0
เห็นว่าไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน	- 1

จากนั้นนำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์ความเหมาะสม ความสอดคล้องของแบบสอบถาม วิเคราะห์เอกสารที่ใช้ศึกษาความต้องการโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คำนวณค่าตามสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ได้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.96

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของการพิจารณาค่าเฉลี่ยจากเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1997)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย 8 กิจกรรม ดังนี้ 1) กิจกรรมการดูแลเอาใจใส่ 2) กิจกรรมการให้คำปรึกษา 3) กิจกรรมการร่วมมือกันทำงานเป็นทีม 4) กิจกรรมสร้างสรรค์ช่วยกันระดมความคิด 5) กิจกรรมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 6) กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม 7) กิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด 8) กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากงานคณะศิลปศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

2. ติดต่อและประสานงานกับโรงเรียนในสังกัด เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ดำเนินการส่งแบบสอบถามที่เป็น Google Forms ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากแบบสอบถามที่เป็น Google Forms ในระยะเวลาที่เหมาะสมและตรวจนับจำนวนที่กำหนดไว้ตามขนาดของการวิจัย เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบออนไลน์

5. ผู้วิจัยดำเนินการติดตามข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์แล้วนำมาจัดเรียงลำดับแบบสอบถามและลง



รหัสแล้วประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระบบการช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 (N=317)

ระบบการช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. การรู้จักนักเรียนและผู้ปกครองเป็นรายบุคคล	4.80	0.444	มากที่สุด
2. การคัดกรองนักเรียน	4.66	0.354	มากที่สุด
3. การส่งเสริมพัฒนานักเรียน	4.74	0.393	มากที่สุด
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.74	0.394	มากที่สุด
5. การส่งต่อ	4.66	0.342	มากที่สุด
รวม	4.72	0.385	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ระบบการช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.385) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การรู้จักนักเรียนและผู้ปกครองเป็นรายบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.444) รองลงมา คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.394) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.354) และการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.342)

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดมีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการจัดการระบบการช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 (N= 317)

การพัฒนาการจัดการระบบการช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. กิจกรรมการดูแลเอาใจใส่ (Caring) – ปัจจัยการดูแล 10 ประการ	4.73	0.394	มากที่สุด
2. กิจกรรมการให้คำปรึกษา (Counseling)	4.81	0.434	มากที่สุด
3. กิจกรรมการร่วมมือกันทำงานเป็นทีม (Collaboration)	4.79	0.427	มากที่สุด
4. กิจกรรมสร้างสรรค์ช่วยกันระดมความคิด (Creative)	4.78	0.409	มากที่สุด
5. กิจกรรมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (Democracy)	4.64	0.366	มากที่สุด
6. กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม (Decency)	4.66	0.347	มากที่สุด



การพัฒนาการจัดการระบบการช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
7. กิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด (Drug-Free)	4.74	0.387	มากที่สุด
8. กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล (Digital)	4.80	0.427	มากที่สุด
รวม	4.74	0.399	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า รายการการพัฒนาการจัดการระบบการช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวลำภู พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.74 , S.D. = 0.399) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านกิจกรรมการให้คำปรึกษา (Counseling) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.81 , S.D. = 0.434) รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล (Digital) ($\bar{X}$ = 4.80 , S.D. = 0.427) และด้าน Democracy กิจกรรมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (Democracy) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด $\bar{X}$ = 4.64 , S.D. = 0.366

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็ก ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ผลการวิจัย พบว่าโรงเรียนต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวลำภู ได้ให้ความสำคัญกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นอย่างมาก ซึ่งเนื่องมาจากระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนแต่ละคนเป็นสำคัญ ซึ่งมุ่งเน้นให้นักเรียนรู้จักประยุกต์นำความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งเป็นการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของจุฑาทิพย์ พงษา (2558) พบว่า โรงเรียนควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครู ผู้ปกครองและนักเรียน ให้มีความเข้าใจในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยข้อมูลนักเรียนควรจัดทำเอกสารที่มีความละเอียด ครบคลุมรายละเอียดต่าง ๆ ของนักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของอมร ปลื้มหอม (2559) พบว่า รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาควรมีความตระหนัก หรือเอาใจใส่เป็นพิเศษกับนักเรียนเป็นรายบุคคล และมีการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนอยู่ตลอดเวลา มีการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิราภรณ์ บุตรพรม (2560) พบว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรมีเครื่องมือใช้อย่างหลากหลายครอบคลุมทุกรายละเอียดพฤติกรรมทุกด้านของนักเรียนอย่างถูกต้อง มีการวางแผนการจัดการเวลาในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครบทุกคน



1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด ในภาพรวม ($\bar{X}$ = 4.80 , S.D.=0.444) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยปรากฏว่า ได้มีการดำเนินการด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ออกเยี่ยมบ้านนักเรียน มีการจัดเก็บข้อมูลประวัติส่วนตัว ประเมินผลเพื่อนำไปสู่การคัดกรองนักเรียนได้อย่างถูกต้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานการพัฒนา สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุทธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีพบว่า นักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันเป็นพื้นฐานตาม ความเป็นมาของชีวิต หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกและด้านลบ สอดคล้อง กับผลการวิจัยของ ประมาภรณ์ สนิธิ (2560) และภัสสร สุริยะ (2562) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนแล้วพบว่าด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ในภาพรวม ($\bar{X}$ = 4.66 , S.D.=0.354) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยพบว่า ได้มีการวางแผนด้านการ คัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้แบบประเมิน (SDQ) ในการคัดกรองนักเรียน โดยข้อมูลที่ได้ไปทำ การวิเคราะห์ข้อมูล และนำไปใช้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรัชพล เทียงดี (2563) ที่ได้ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียนเป็นการวิเคราะห์ แล้วนำผลมาจำแนกตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและความรุนแรง หรือความถี่ของปัญหา

1.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ในภาพรวม ($\bar{X}$ = 4.74, S.D.=0.393) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยปรากฏว่า ได้มีการ วางแผนด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง และพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องต่อนโยบาย สถานศึกษา เช่น กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมประชุมผู้ปกครอง กิจกรรมสร้างเสริมทักษะในการดำรงชีวิต ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยของประมาภรณ์ สนิธิ (2560) พบว่า การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้นักเรียนพัฒนาปรับปรุงตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุทธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561) พบว่า โรงเรียนควรมีการพัฒนาจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักจุดเด่น จุดด้อยและการ พัฒนาปรับปรุงตนเอง

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห อยู่ในระดับมากที่สุด ในภาพรวม ($\bar{X}$ = 4.74 , S.D.=0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้บริหารและครูตระหนักและเห็นคุณค่าในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีผู้ มีภูมิคุ้มกัน มีจิตใจที่เข้มแข็งซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิราภรณ์ บุตรพรม (2560) พบว่า ควรจัด กิจกรรมที่หลากหลาย สร้างความรู้ที่ถูกต้องและเพียงพอในการให้ความช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของประมาภรณ์ สนิธิ (2560) พบว่า สถานศึกษามีการช่วยเหลือดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและ กลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด สอดคล้องกับผลการวิจัยของนุชรีย์ ผึ้งคุ้ม (2560) พบว่า มีการให้คำปรึกษา



เบื้องต้นกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ได้อย่างทั่วถึง มีการใช้หลักจิตวิทยาในการให้คำปรึกษา และมีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน

1.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ในภาพรวม ($\bar{X}$ = 4.66 , S.D.=.0.342) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยปรากฏว่า ได้มีการวางแผนด้านการส่งต่อนักเรียน การวิเคราะห์ ข้อมูลนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหา เพื่อส่งต่อไปรับการช่วยเหลือยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจุฑาทิพย์ พงษา (2558) พบว่ากรณีครูที่ปรึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ให้ส่งต่อภายนอกไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยครูที่ปรึกษาจะทำหน้าที่บันทึกการส่งต่อเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหานักเรียนติดตามพร้อมรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของอมร ปลื้มหอม (2559) พบว่า การส่งต่อนักเรียน ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นควรมีการศึกษาเพื่อรับทราบข้อมูลที่แท้จริงของนักเรียนมาดำเนินการแก้ไขปัญหาลงและส่งต่อกับบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของปรมาภรณ์ สนิธิ (2560) พบว่า นักเรียนที่ส่งต่อได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องและรวดเร็ว สอดคล้องกับผลการวิจัยของนุชรีย์ ผึ้งคุ้ม (2560) พบว่า การแยกนักเรียน มีความชัดเจน และครูให้ความสำคัญในการส่งต่อ มีการประสานงานกับครูที่ช่วยเหลือนักเรียน ภายในโรงเรียนเรียน เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายกิจการนักเรียน และมีการปฏิบัติงานของฝ่ายกิจการนักเรียนเป็นไปตามระเบียบของโรงเรียน

2. การจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ในภาพรวม โดยสามารถอภิปรายผลเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.1 กิจกรรมการดูแลเอาใจใส่ (Caring) อยู่ในระดับมากที่สุด ในภาพรวม ($\bar{X}$ = 4.73 , S.D.=.0.394) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผลการวิจัยปรากฏว่า การจัดครูผู้ดูแลนักเรียนมีการสร้างสัมพันธภาพในการช่วยเหลืออย่างไว้วางใจ ด้วยการสื่อสารอย่างมีคุณภาพ ความเข้าใจกัน ความเห็นอกเห็นใจ และ ความรู้สึกอบอุ่น มีทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจอย่างเป็นระบบในการช่วยเหลือ เพื่อสนองตอบความต้องการของนักเรียนได้ถูกต้อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของเซนเดอร์ (Chandler, 2002) พบว่า กิจกรรมที่มีลักษณะการดูแลเอาใจใส่ สามารถที่จะแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เสริมทักษะการสื่อสารที่ดี สามารถที่จะประเมินผลและลดสถานการณ์ความวิตกกังวลได้ พร้อมกับการรักษาความลับ มีความจำเป็นสำหรับการสนับสนุนดูแลเอาใจใส่นักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จาเร็ด ร็อดเจอร์ สมิธ (Jared Rodger Smith, 2017) พบว่า กิจกรรมการดูแลเอาใจใส่และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานของนักเรียน กิจกรรมการตอบสนองนักเรียนเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจ กิจกรรมที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสนทนา กิจกรรมให้นักเรียนแสดงทัศนคติที่ดีและมองโลกในแง่ดี และที่สำคัญคือการให้เกียรติ ความสนใจในมุมมองของนักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของกลาเซียร์ (Glazier, 2004) พบว่า การทำการปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมและ การจัดการเรียนการสอนเพื่อที่จะช่วยให้การดูแลเอาใจใส่นักเรียนดีขึ้น

2.2 กิจกรรมการให้คำปรึกษา (Counseling) อยู่ในระดับมากที่สุด ในภาพรวม ($\bar{X}$ = 4.81 ,



S.D.=.0.434) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผลการวิจัยปรากฏว่า มีการสร้างสัมพันธภาพ (Rapport) ความพร้อมทางร่างกาย อารมณ์จิตใจ การแสดงออก ทำให้เกิดความไว้วางใจ กล้าเปิดเผยตนเอง และมีความรับผิดชอบเป็นที่ยอมรับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของฮัทสัน (Hutson, 2006) พบว่า การให้คำปรึกษาและเตรียมความพร้อมทางด้านวิชาการ เพื่อให้นักเรียนได้พึ่งพาอาศัยสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน เป็นการสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของโคล (Cole, 2002) พบว่า การให้คำปรึกษาเป็นการเสริมสร้างบรรยากาศของโรงเรียนให้เกิดการสร้างสรรค์พฤติกรรมที่เหมาะสม สอดคล้องกับผลการวิจัยของเชน (Chen et al., 2017) พบว่า การให้คำปรึกษากับนักเรียนในโรงเรียน ควรมีความเป็นกันเอง สร้างการยอมรับ รับฟังซึ่งกันและกัน เพื่อให้ทุกคนมีสิทธิแสดงความคิดเห็นในการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง

2.3 กิจกรรมการร่วมมือกันทำงานเป็นทีม (Collaboration) อยู่ในระดับมากที่สุดในภาพรวม ($\bar{X}$ = 4.79, S.D.=.0.427) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผลการวิจัยปรากฏว่า มีการจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนยึดถือความรับผิดชอบร่วมกันในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ สอดคล้องกับผลการวิจัยของหนึ่งฤทัย มะลาไวย์ และคณะ (2564) พบว่า พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับนักเรียน เพราะการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการทำงานเป็นทีมจะส่งผลให้เกิดการสร้างความรู้ความเข้าใจ สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลในสังคมและเติบโตเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพในสังคมได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของพิสิฐ เทพไกรวัล (2554) ศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

2.4 กิจกรรมสร้างสรรค์ช่วยกันระดมความคิด (Creative) อยู่ในระดับมากที่สุดในภาพรวม ($\bar{X}$ = 4.78, S.D.=.0.409) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผลการวิจัยปรากฏว่า มีบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ทำให้เกิดความรู้สึกรักสนุกสนาน ผ่อนคลาย กระตือรือร้น เปิดโอกาสให้สามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างอิสระ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และสามารถคิดแก้ปัญหาที่หลากหลาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของจุฑาทิพย์ พงษา (2558) พบว่า โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนจะได้ใช้ความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพในการสร้างสรรค์และช่วยกันระดมความคิด สอดคล้องกับผลการวิจัยของอมร ปลื้มหอม (2559) พบว่า จัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ในการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนคิดอย่างสร้างสรรค์ช่วยกันระดมความคิด ซึ่งเป็นการฝึกให้เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข และแสดงออกตามความรู้ความสามารถ และแว่อัจฉริยะของตนเอง

2.5 กิจกรรมส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (Democracy) อยู่ในระดับมากที่สุดในภาพรวม ($\bar{X}$ = 4.64, S.D.=.0.366) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผลการวิจัยปรากฏว่า ปลูกฝังให้เป็นผู้จิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขสร้างความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ และตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ



2.6 กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม (Decency) อยู่ในระดับมากที่สุดในภาพรวม ($\bar{X}$ = 4.66 , S.D.=0.347) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผลการวิจัยปรากฏว่า มีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เหมาะสมแก่การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของศักดิ์สิทธิ์ วัชรรัตน์ (2555) พบว่า ควรใช้กิจกรรมแกนหลัก คือ กิจกรรมค่ายคุณธรรม และกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาคุณธรรม ได้แก่ กิจกรรมธนาคารความดี กิจกรรมป้ายธรรมะสอนใจ กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมประจำสัปดาห์ กิจกรรมสร้างธรรมะหน้าเว็บ และกิจกรรมงานนิทรรศการส่งเสริมคุณธรรมความดี เสริมสร้างและพัฒนา และคุณธรรมแก่นักศึกษา

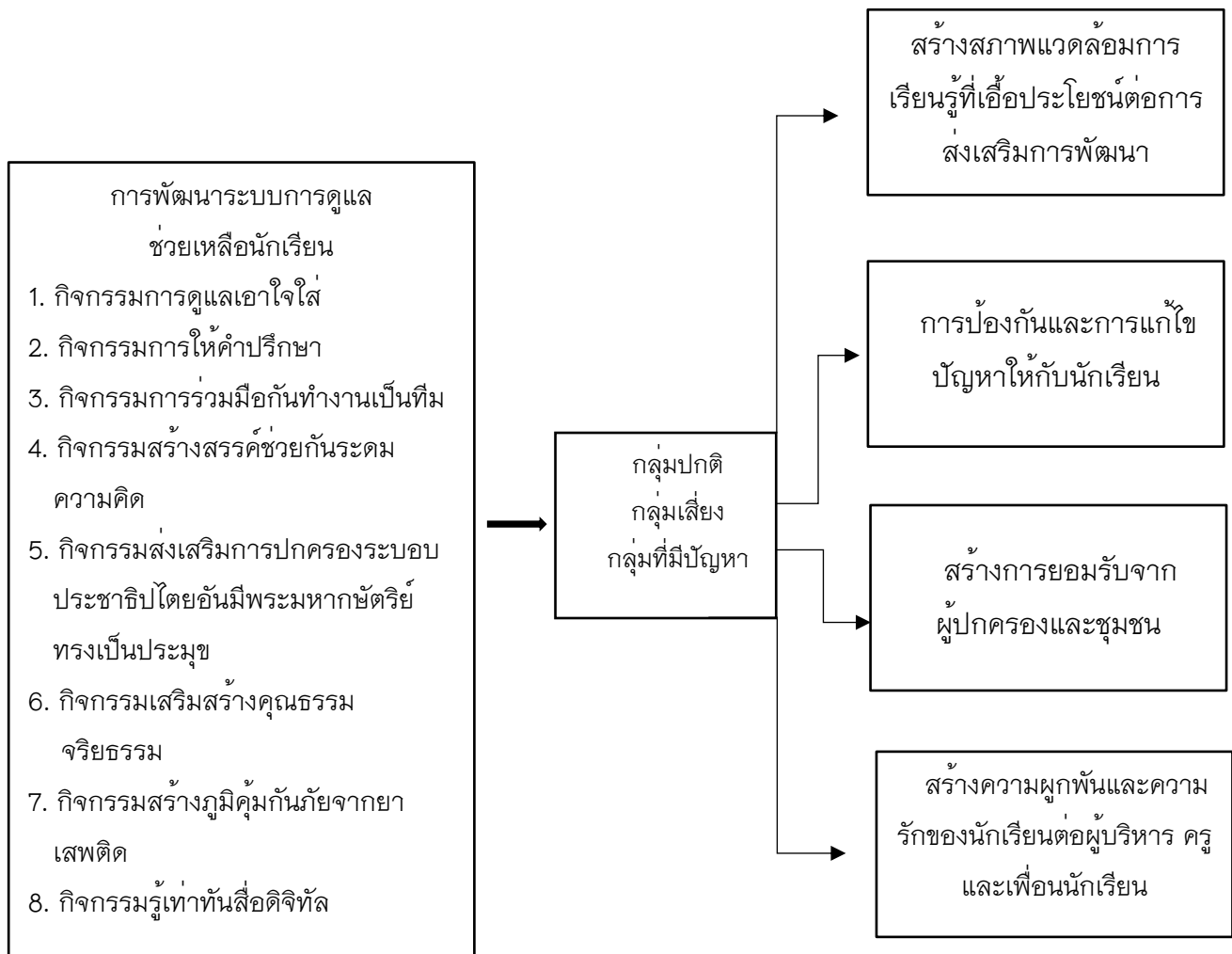
2.7 กิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด (Drug-Free) อยู่ในระดับมากที่สุดในภาพรวม ($\bar{X}$ = 4.74, S.D.=0.387) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผลการวิจัยปรากฏว่า สามารถเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้แก่เยาวชนได้ และมีพื้นที่ในการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของฮาร์ดวิก (Hardwicke, 2006) พบว่า การให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนเพิ่มขึ้น ด้วยการใช้ระบบการช่วยเหลือนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีแนวโน้มทางการเรียนรู้ ห่างไกลจากการใช้ยาเสพติด การใช้ความรุนแรงในวัยรุ่น พฤติกรรมทางเพศ

2.8 กิจกรรมรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล (Digital) อยู่ในระดับมากที่สุดในภาพรวม ($\bar{X}$ = 4.80 , S.D.=0.427) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผลการวิจัยปรากฏว่า ให้นักเรียนตระหนักถึงการติดต่อบนโลก รู้ทันตนเอง รู้ทันความคิด ความต้องการของตนเอง คิดก่อนทำ ทุกครั้งในการสื่อสารออนไลน์ เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของพีรวิทย์ คำเจริญ และ วีรพงษ์ พลนิกรกิจ (2561) พบว่า ควรสร้างแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล ส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้น และเป็นภูมิคุ้มกันให้เด็กไม่ตกเป็นทาสของเทคโนโลยี

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากผลการวิจัย ทำให้ได้องค์ความรู้จากการนำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมมาใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความเหมาะสมของเด็กในแต่ละกลุ่ม ทั้งกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนสามารถสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อการส่งเสริมการพัฒนา การป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียน สร้างการยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชน สร้างความผูกพันและความรักของนักเรียนต่อผู้บริหาร และครู และเพื่อนนักเรียนในโรงเรียน





ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

เพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้วยการให้ครูที่ปรึกษาในการเยี่ยมบ้านของนักเรียน โรงเรียนควรให้การสนับสนุนจัดสวัสดิการ งบประมาณ เพื่ออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับยานพาหนะและความปลอดภัยของครู

2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญด้านการคัดกรองนักเรียน การทำความเข้าใจกับผู้ปกครองเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการคัดกรองนักเรียน และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำเกณฑ์การประเมิน และการแยกกลุ่มนักเรียน

3. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ควรประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเข้ามาสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาให้กับนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ครอบคลุมถึงความต้องการ และความสามารถของนักเรียน



ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เสนอแนวทางการศึกษาด้านการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในบริบทที่หลากหลายทั้งในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และชุมชน
2. เสนอแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านระบบฐานข้อมูล นักเรียนรายบุคคลของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- จุฑาทิพย์ พงษา. (2558). สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิมเฉพาะกิจสำนักประชาสัมพันธ์. (2560). ปัญหาเด็กเยาวชน: ปัญหาครอบครัวปัญหาสังคมและปัญหาชาติ. สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2565, จาก <http://www.senate.go.th/w3c/senate/spaw2/uploads/files>
- นุชรีย์ ผึ้งคุ้ม. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสอยดาววิทยาจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 (วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรมาภรณ์ สอนธิ. (2560). แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรญาณบุรี.
- พีรวิชญ์ คาเจริญ และวีรพงษ์ พลนิกรกิจ. (2561). เด็กกับการรู้เท่าทันดิจิทัล. วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม, 6(2), 22-31.
- พิสิฐ เทพไกรวัล. (2554). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รัชพล เทียงดี. (2563). การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วิราภรณ์ บุตรพรม. (2560). แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศักดิ์สิทธิ์ วัชรรัตน์. (2555). ปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์เพื่อการส่งออกกล้วยไม้ของไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุจิตา พงษ์สวัสดิ์. (2561). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำ (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.



- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวรี. (2565). รายงานผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พ.ศ. 2565. นนทบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. (2561). 7 ลักษณะการใช้ข้อมูลจากสื่อออนไลน์ในข่าวโทรทัศน์. สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2565, จาก <https://broadcast.nbtc.go.th/data/academic /file/6212000 00009.pdf>
- หนึ่งฤทัย มะลาไย และคณะ. (2564). การทำงานเป็นทีมของนักเรียน: ปัจจัยเชิงสาเหตุ ข้อเสนอแนะในการวิจัย. วารสารวิชาการร้อยแก่นสาร, 7(3), 425–438.
- อมร ปลื้มหอม. (2559). สภาพและปัญหาการดำเนินงาน การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- Best, J.W. (1977). *Research in Education*. Englewood cliffs New Jersey: Prentice hall inc.
- Cole, D. A. (2002). *An Analysis of the Perception of High School Assistant Principal for Discipline and Supervision in Georgia School* (Doctoral dissertation). Dissertation Abstracts International.
- Chandler, W.R. (2002). *Secondary Principals' Perception of the Counselor Role* (Doctoral dissertation). Dissertation Abstracts International.
- Chen, P., et al. (2017). Strategic Resource Use for Learning: A Self–Administered Intervention That Guides Self–Reflection on Effective Resource Use Enhances Academic Performance. *Psychological Science*, 28(6), 774–785.
- Glazier, S. Y. (2004). *General Educators' Perceptions of At-risk Students and Self perceived Efficacy in Relationship to Participation in a Student Assistance Team Model*. Retrieved February 5, 2020, from <http://www.od.arc.nrru.ac.th/dao/detail.nsp/index.html>
- Hutson, B.L. (2006). *Monitoring for Success: Implementing a Proactive Probation Program for Diverse, at risk College Students* (Doctor's Thesis). North Carolina University.
- Hardwicke, S. B. (2006). *An Analysis of Student Assistance Program Outcome* (Doctor's Thesis). Virginia Polytechnic Institute and State University.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30 (3), 607 – 610.
- Smith, J. R. (2017). *Student perceptions of teacher care: Experiences and voices of recent high school graduates* (Doctoral Dissertation). Iowa State University.

